

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za pol leta 13.—
 za četrt 6-50
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo oceloletno . . . 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V upravnishvu:
 Za celo leto naprej . . . K 22-40
 za pol leta 11-20
 za četrt 5-80
 za en mesec 1-90
 Za pošiljanje na dom 20 v. na mesec. — Posamezne štev. 10 v.

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna petivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat 13
 za trikrat 10
 za več ko trikrat . . . 9
 V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
 Izhaja:
 vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 5. uri popoldna.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah štev. 6. Sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Upravišškega telefona štev. 188. —

Današnja številka obsega 4 strani.

Voditelj narodove politike.

Ljubljana, 21. okt. 1909.
 Liberalne stranke se pri nas držita samo še dve vrsti naših sodobnikov: tisti, kateri so od liberalcev gmotno odvisni, — ti neprostovoljno; in tisti, kateri še »Narodu« verjamejo; ti pa prostovoljno. Zadnja vrsta se je že precej skrčila, tudi v obmejnih krajih in med drugimi Slovani, toda nekaj — za sorto — jih je še. Kaj morajo vse ti ubogi ljudje požreti in prebaviti! »Narodove« laži so debele, da jih lahko primeš, zlasti odkar vodi politiški del v njem dični poslanec ljubljanskega mesta. Toda njihova debelost nas ne zanimlje toliko, kolikor neumnost, ki se kar cedi iz njih. Voditelj »Narodove« politike namreč nehotе priobčuje ob svojih lažeh stvari, ki njega in celo stranko silno oma-dežujejo ter tudi jasno kažejo, kako stoji toplomer politiške izobrazbe in razsodnosti pri njem. Kakšno je stališče slovan-skil politikov do sedanje vlade, je očito kot beli dan. Ne vemo, čemu je potrebno liberalcem kazati, da so šli med izdajavce in da so pripravljeni z zahrbtnimi intri-gami proti kaki vladni napitnici prodati skupno reč, posebno, ko ves svet vé, da je vsa njihova umazanost brezuspešna. Naj danes zastavimo samo dve vprašanji:

1. Kaj je z »Narodno zvezo« in kaj s podpredsedniškim mestom? »Narod« je prisegal, da je »Narodna zveza« mrtva. Kakor pa nam poročajo z Dunaja, ni o kakem razpadu zveze še prav nobenega ob-vestila prišlo na »Slovenski klub«. Nam je zdaj vse jasno. Par ljudi je po vladnih navodilih hotelo razbiti »Narodno zvezo« in s tem osamiti naše poslance. To se je izjalovilo in zdaj ima tistih par ljudi samo sramotni intrigantski in izdajski pečat na čelu. — Ravno tako je »Narod« z vso silo roval proti Pogačniku, češ, da nihče ne misli več nanj za podpredsedniško mesto. Zdaj nam pa prihaja vest z Dunaja, da je Pogačnikova kandidatura od vseh strank, tudi od Jugoslovanov, brez ugovora spre-jeta. Kde je tu zopet blamiranj? Intrige so grde: če pa nimajo nič uspeha, so pa hkrati še neskončno smešne.
 2. Po našem deželnem zboru je pisal »Narod«, da so naši poslanci dobili z Du-naja migljaj s kolom, češ, da bo deželni zbor razpuščen, če se ne poboljšajo. Vodi-telj »Narodove« politike nam more edino odgovoriti, kaj to pomeni. Na vsak način je to dokaz, da je želel migljaja z Dunaja za nas. Kaj je storil, da bi ga bil dosegel,

ne vemo. Ker ga pa v dno duše poznamo, gremo staviti, da je tu morala biti odzad zopet neka smešna in neumna intriga. To pač vsak otrok vé, da se nobenega raz-pusta ni batj nam, pač pa liberalcem; in to tudi, da ni vlade na tem okroglem sve-tu, ki bi obstrukcijo hotela podpirati. Kaj torej pomenja migljaj s kolom? Nam se zdi, da naravnost povemo, to-le: Voditelj »Narodove« politike potrebuje zase v stranki ravno sedaj opore. Zato bi se rad pobahal s kakim, za stranko ugodnim poli-tiškim uspehom. To, kar namiguje v »Na-rodu«, brez dvojbe pripoveduje svojim kumpanom naravnost in brez ovinkov kot svoj uspeh. Kaj ga briga, da je reč zla-gana? Jaz sem pri dunajski vladi dose-gel — — — itd.

Predobro poznamo tega ljubega stri-ca, da bi ne vedeli, kam teče zajec. Nam je prav tako; če je njemu, je drugo vprašanje. Po ti poti ne pride drugam, nego da ga bo liberalna stranka sama pognala, in takrat bomo tudi mi, ki smo vedno radi priznavali njegove špekulantske talente, morali krvavečega srca ž njim vred izja-viti: Sam si je kriv!

Ali bo obstrukcija ali ne?

Dunaj, 20. okt. 1909.
 Časopisje današnjega dne je napove-dovalo za danes »usodni dan« prve vrste. Začne se 20. zasedanje državnega zbora. Ali pojde? To bi ravno rado vedelo časo-pisje, in to ugičljivo veliki in mali politiki. Kaj poreče »Slovenska Unija« in njeni vo-ditelji dr. Šustersič, Udržal, dr. Kramar? Krščanski socialci so sklicali na Dunaju mnogo shodov, na katerih se je poudar-jalo, da mora zborovati parlament, in so-cialna demokracija je tisoče svojih prista-šev nagnala pred dunajski rotovž ki naj demonstrirajo za delavnost parlamenta in organizacija državnih uradnikov pošilja našim poslancem prošnje, da naj odne-ljajo od obstrukcije. Ali bo to kaj poma-galo? Aranzjerji teh demonstracij vedo sedaj toliko kakor prej. Poslanci tako-imenovanih »delavnih« strank vprašujejo naše poslance, ali bo obstrukcija ali ne bo. Pa kdo vé? Nihče neče vedeti ničesar! Napoveduje se izprememba v ministr-stvu, pa se grozi tudi s § 14. Pa kdo vé? Nihče! Samo to se čuti, da »Slovenska Unija« še vedno uveljavlja svoj vpliv. Ko je »Unija« izjavila, da je dnevni red iz-črpan, je prenehal delovati državni zbor, in ko je rekla, da želi zasedanje deželnih zborov pred državnozbornim zaseda-njem, se je tudi to izvršilo. »Delavne«

stranke so hotele, da se izvoli predsedstvo zbornice v prvi seji, a se to ni zgodilo, ker se »Slovenski Uniji« ni zdelo umestno. Navidez te stvari niso posebno važne, a kdor pozna parlament, vé, da veliko po-menijo. »Unija« je tu, brez nje se v držav-nem zboru ne bo več odločevalo! Morda se bo skušilo proti njej? Morda! Ali kdo vé, kaj pride potem? »Usodni dan« je mi-nil tako kakor prejšnji. Ko so prišli mini-stri v zbornico, so češki radikaleci zagnali velik hrup. Najnedolžnejši klici so bili: »Abzug Bienerth!« »Abzug Hohenbur-ger!« Ali je bil to viharček, ki nastane pred splošno nevlito? Ali je bil samo pri-jeten zenfir? Kdo vé? Seja je bila pre-kinjena — kakor je bilo dogovorjeno v seji načelnikov — in v petek se bo nadalje-valo. Takrat se izvoli predsedstvo. Izvo-ljen bo tudi naš Pogačnik. In potem? Kdo vé? Wolf podpira vladu in gori za de-lavnost parlamenta! Na vsak način je to zelo karakteristično za naše politične raz-mere, pa naj temelji ljubezen Wolfova na sorodstvu duhov ali pa izvira iz navdu-šenja za dijete. »Slovenski klub« ni osami-ljen. Ima dobre zaveznike pa tudi vpliv. Dejstvo je, da po zadnjih deželnozbornih volitvah na Štajarskem in Goriškem, po zasedanju deželnih zborov v Gradcu in Ljubljani ter ustanovitvi V. L. S. v nede-ljo, je »Slovenski klub« vse nekaj drugega kakor je bil pred meseci. Prijatelj in na-sprotnik ga ceni vse drugače kakor prej. In to je dobro. Zanesti se smemo, da bo »Slovenski klub« pod spretnim dr. Šuster-sičevim vodstvom v bodočih kritičnih dneh ukrenil gotovo to, kar tirja čast in korist slovenskega naroda.

Novo zasedanje.

Dunaj, 20. okt. 1909.
 Veliko razočaranje so danes doživele nemške stranke, pa tudi občinstvo na ga-lerijah. Nemški listi so v bujni domišljiji napovedovali ogenj in žveplo na glave sedanje nemške vlade in njenih zvostih opred. Govorila je slaba vest. Razsodnejši nemški poslanci nam priznavajo v zaseb-nih razgovorih, da je Bienerthova vlada mnogo grešila in takorekoč izzvala ob-strukcijo meseca julija. Zato je tudi na-ravnost smešno, ko nemška glasila, kr-ščanska in židovska, dan na dan ponav-ljajo jeremijado: »Usmilitе se parlamenta! Ne razbijte javnega udara, s katerega more odmevati resen glas ljudskih zastopnikov. Pomislite, da je v nevarnosti država, oškodovane so koristi najširših ljudskih slojev!«

Hinavci so, ki tako govoré. Vedo namreč dobro, da v istem hipu poneha ob-strukcija, ko vlada zapusti strankarsko nemško stališče in se postavi na realna tla nepristranske politike. Boj velja v prvi vrsti protislovanskemu zistemu, ki ga je uvedla in krčevito vzdržuje sedanja vlada. Kdo je zopet onemogočil zasedanje češkega deželnega zbora? Terorizem nem-skil strank, katerim daje potuho sedanja vlada. Češki poslanci pa so že tedne in tedne svarili: Brez češkega deželnega zbora ni državnega zbora. Zato bi se prav nič ne čudili, ko bi bili danes češki po-slanci takoj pričeli z najhrupejšo ob-strukcijo. Ako se to ni zgodilo, je nov do-kaz, da »Slovenska Jednota« postopa pre-vidno in da obstrukcija ni njen namen, marveč le sredstvo, s katerim hoče streti proti-avstrijski zistem. In avstrijskim ko-ristim gotovo ne odgovarja, ako vlada pozna narode prve in druge vrste.

Otvoritev seje.
 Z nepopisno nestrpnostjo je mnogo-brojno občinstvo pričakovalo trenutka, ko starostni predsednik dr. Funke otvori sejo. Mnogi nemški poslanci so se posta-vili pred prazne ministrske sedeže, da branijo ministre pred mogočim napadom. Ko pa ob 11. uri vstopijo ministri v dvo-rano, kličejo le češki radikaleci: »Abzug Bienerth, Abzug Haerdtl, Abzug Schrei-ner!« Vse to je trajalo nekaj minut brez običajne godbe in ropota. Med ministri je tudi dr. Začek; poljedelski minister dr. Braj je bil zadržan vsled bolezni. Baron Bienerth pozove dr. Funkeja, naj kot sta-rostni predsednik otvori sejo in 20. zasa-danje. Dr. Funke stopi na predsedniški oder ter s kratkim nagovorom otvori sejo ter osem najmlajših poslancev imenuje začasne zapisnikarje.

Volitev predsedstva.
 Nato bi zbornica v smislu poslovnika morala voliti predsednika. Pred sejo pa so v zboru načelnikov zastopniki »Slovenske Jednote« zahtevali, naj se volitev pred-sednika vrši v petek. Tej zahtevi so pri-trdili vsi, izveniš nemške radikalece Wolfa, Stranskega in Malika. V smislu tega sklepa je dr. Funke izjavil, da sejo prekrine in da se v petek vrši volitev pred-sednika. Poslanec Wolf je sicer temu ugo-varjal, toda njegovi ugovori niso mero-dajni. Ob 11. uri 35 minut je dr. Funke prekinil sejo.

Kaj sedaj?
 Parlamentarna komisija »Slovenske Jednote« je včeraj sklenila, da ne one-mogoči volitve predsedstva. V petek bode torej brez dvoma izvoljen zopet dr. Pattai

LISTEK.

Onkraj Gorjancev.

»Dezele meriš tuje vse, a v mir pustiš pa sam svojo! Lej, tvoja ni še zmerjena.«
 Narodna pesem.
 Ko sem prišel na vrh Gorjancev in pogledal doli proti hrvaški strani, odprl se mi je nov svet, širok kamor je neslo oko, krasen, da bi zavriskal.
 Nekje sem bral, da nam naša domo-vina postaja pretesna in moramo razširiti naše meje in naše obzorje, ter se zlastj za-nimati bolj živahno za nas slovanski jug. Jako res! Naša domovina postaja pre-tesna, toda mi smo jo po lastni krivdi na-redili še manjšo, kot nam jo je ustvarila priroda. Včasih se je pri nas govorilo in pisalo in delalo, kakor da bi se slovenska domovina raztezala samo od Breznice do lga s stolico v Škofjiloki, mi smo pa blodili po svetu, ker nam je bilo doma pretesno, velik del naše domovine nam je bil pa tuj kakor začaran dežela. Tako ne sme več biti! Tako sem sklenil, ko sem prvič sto-pil na vrh Gorjancev in pogledal na našo Belokrajino. Poezija ne izvira samo v Bo-linjskem kotu in pod Babjim zobom, tudi drugod imamo pokrajine polne poetičnega čara in ljudstvo polno vrlih lastnosti. Priti

mora čas in vstati mora cela naša sloven-ska zemlja in združiti se mora vse ljud-stvo naše k skupnemu delu.
 Dasiravno sem rojen Dolenjec in da-siravno sem obredel že marsikaj sveta, vendar nisem imel do današnjega dne še nikdar prilike videti dolenjske metropole, kaj šele Belokrajine. Novo mesto sem Jo-slej poznal samo iz pripovedovanj naših fantov, ki morajo romati tja, kadar se slu-čajno kaj stepo na kakšnem žeganju. En dan potrebujejo z vozom tja in en dan nazaj, tam zamude pa en dan, znaša tri dni. V Ljubljano se pa pride lahko v enem dnevu tja in nazaj. Toda cesarska gospo-ska že vé, zakaj nas je dala pod Novo-mesto.
 Belokranjce in zlasti Belokranjce sem pa imel v svoji mladosti priliko spo-znavati na naših dolenjskih božjih poti: Na sv. Kumu, na Zaplazu in na Zalostni gori. Njihove bele noše in njihove pobož-nosti, molitve in petje, ki ne prestane celo noč, so mi ostali živo v spominu.
 Vsi ti spomini so se obudili zdaj, ko sem z vrha Gorjancev gledal Belokrajino in me prevzel s podvojen silo.
 Ker sem imel za izlet na sprolago le malo časa, sem sklenil, da ga izrabim ko-likor mogoče dobro. Zasedem kolo in se spustim doli po lepi široki cesti, ki se vije v velikih ovinkih z Gorjancev v dolino.
 Vreme je bilo ugodno, vedro, še ne-koliko prevroče. Kar naenkrat se je pa

stemnilo in naenkrat se je vlijl dež, tako silno, da nisem videl skoraj ceste pred sabo. Očala so mi oslepela in od klobuka je teklo kakor pod kapom. Ravno, ko je cesta naredila ovinek, me sreča mogočna čreda hrvaških buš. V zadnjem trenutku se jim hočem ogniti, tu se pa izpodtakne kolo ob kup peska, ki je stal pri kraju, da bi ž njim posipali cesto. V takih razme-rah se tudi izurjenemu kolesarju lahko kaj pripeti, kaj šele meni, ki kolesarim samo ob najizvanrednejših prilikah. Posledica je bila, da sem si s peskom razpraskal dlani, učinke dežja in praha na moji obleki pa prepustim domišljiji bralcev. Druge ne-sreče ni bilo in jaz se spravim zopet na kolo in odpeljem dalje, vesel, da se mi je v začetku prigodila nesreča, češ: »dež za solncec mora biti«. Mi pojde na pozneje bolj po sreči.
 V tem se res nisem varal.
 Ko sem se pripeljal v vas Hrast, kjer prebivajo že večinoma zedinjeni Vlahi, vstopil sem v neko priprosto hišico, iz ka-tere je Bog molil roko, da se nekoliko od-počijem in osnažim, pa tudi, da si ogledam vlaško vas.
 Gostilničarka, stara, visoka Vlahinja, me je sprejela z veliko postrežljivostjo in mi šla, kolikor ji je bilo mogoče na roko, da bi me spravila iz blata. Moral sem sleči suknjo, in ona mi jo je v naglici oprala in posušila. Jaz sem pa med tem porabil čas, da sem izpil steklenico kisle

vode, potem pa ogledaval okolico, hišo in njeno opravo. Ko sem se nekoliko posušil, sem dal kolo shraniti, sam sem pa šel na cesto ogledovat vas.
 Srečali so me otroci, kj so šli iz šole; v belih oblekah in s čudno zavezanimi ru-tami na glavi. Nagovorim jih in vprašam kam hodijo v šolo.
 »V Suhor,« odgovori najpogumnejše dekletce.
 »Kam pa k maši,« vprašam dalje.
 »Tudi v Suhor,« odgovori.
 »Ali nimate na Dragi cerkve?«
 »Je bila, pa se je podrla,« odgovori.
 V Suhoru je katoliška latinska fara z veliko lepo cerkvijo, v Dragi je pa uni-jatska vlaška fara, kamor spada tudi vas Hrast. Ker se je Vlahom podrla njih cer-kev, začeli so hoditi v našo.
 Vas ima že nekako vzhoden značaj, hiše majhne, večinoma lesene in s slamo krite, deloma tudi zidane, razmetane, brez reda na vse štiri vetrove. Pri vsaki hiši obligatno gnojišče z neestetičnimi, toda koristnimi, bolj okusu kot očesu dopadljivimi domačimi živalmi. Belo oblečene in visoko izpodrecane Vlahinje me gledajo radovedno izpod svojih, v čepice zaviti rut. Otroci so pa prilruli bližje in me ogledavali z velikimi, začudenimi očmi.
 Potem sem vprašal, kako daleč je v Drago?
 (Dalje.)

za predsednika. Izvoljeni bodo tudi bivši podpredsedniki, razen dr. Laginje. V smislu pismene pogodbe med »Slovenskim klubom« in »Zvezo južnih Slovanov« določa sedaj zopet »Slovenski klub« svojega kandidata, ki je poslanec Pogačnik. In potem? Potem pridejo na vrsto razni nujni predlogi. Kot prvi pride v razpravo predlog dr. Kramarja v varstvo narodnih manjšin. »Slovenski klub« je pripravil več predlogov, ki so v istini nujni in stvarni. Tako n. pr. se vrši drugo leto zopet ljudsko štetje. Nujno in potrebno je, da se izpremeni dotični zakon, ki govori le o občevalnem jeziku in ne pozna maternskega jezika. Ako je vladi in nemškim strankam na tem, da posluša parlament, potem je njih sveta dolžnost, da ustvarijo druge razmere. V to je treba v prvi vrsti, da se preosnuje sedanja vlada in oživetvori nov zistem v pravem avstrijskem duhu. Proč s privilegiji posameznih narodov in strank, živela narodna ravnopravnost! To in nič drugega ne zahteva »Slovenska Jednota«, proti kateri je sedanji zistem nevzdržljiv. Nam se zdi, da to uvidevajo tudi merodajni krogi in da so šteti dnovi vladi barona Bienenrtha št. II.

Najnovejše parlamentarne novice.

V nemško-narodni zvezi so godrnjali, ker se je odgodila izvolitev predsedstva na petek. Poslanec Weidenhoffer vložil nujen predlog, ki zahteva permanenco socialno-zavarovalnega odseka. Korespondenca »Centrum« izjavlja, da »Slovenska Unija« ne bo dovolila sedanji vladi državnih potrebščin in nobene vladne predloge. Neki vplivni član »Unije« je izjavil: Položaj je jako resen in kritičen, a za nas ne obupen in brezupen. Z ozirom na ogrske razmere moramo nastopati previdno, ker bi vsak preneget korak le lahko škodoval. Čehi nameravajo predlagati obtožbo proti Hohenburgerju zaradi sodnijskih imenovanj na Češkem. Nemški listi poročajo, da nameravajo izstopiti iz »Slovenske Unije« češki radikalci, realisti, del mladočelov in »Savez južnih Slavena«. Češki poslanci zamerijo Kramarju, ker se je takoj, ko je došel s Krma, odzval Bienenrthovemu vabilu h konferenci, češ, da ne gre, da se v sedanjem položaju posamezni poslanec pogaja z ministrskim predsednikom. »Lidove Noviny« poročajo, da se stavi »Slovenski Uniji« predlog, da se smejo v bodoče pogajati z ministrskim predsednikom zgolj zastopniki »Slovenske Unije«. Rusinski klub je sklenil, da poostri svojo opozicijo proti sedanji vladi.

Zveza južnih Slavena

Je imela, kakor posnamemo po nemških poročilih, včeraj sejo, v kateri se je izjavilo, da opravičuje sedanji politični položaj najostrejšo slovensko opozicijo. Sklenilo se je, da se stopi tudi v novem državnozbornem zasedanju v prijateljske zveze s Šusteršičevo stranko in da se postopa skupno z njo. Končno se je sklenilo, nastopiti za volitev Pogačnika podpredsednikom.

Rekonstrukcija vlade.

Dr. Sylvester izjavlja, da Pergelt in Sylvester demitirata poročilo, po katerem bi odstopila Hohenburger in Schreiner in bi onadva prevzela njuna ministristva.

Češki agrarci o položaju.

»Venkov«, glasilo češke agrarne stranke, sodi, da je politični položaj za Slovence popolnoma jase, to se pravi: da »Slovenska Unija« ve, kaj ji je in kaj ji bo storiti. »Slovenska Unija« je dokazala, da brez nje uspešno in plodovito parlamentarno delo ni mogoče. »Slovenska Unija« postavlja vlado pred alternativo, ali izpolni upravičene zahteve avstrijskih Slovanov po politični enakopravnosti in varstvu narodnih manjšin ali pa pride v položaj, da ji »Slovenska Unija« ničesar ne dovoli in se bojuje zoper njo z vsemi primernimi sredstvi in v vseh okoliščinah. Zdi se, da je baron Bienenrth izbral slednje, vsled česar »Venkov« kliče: S tako vlado o plodnem parlamentarnem delu ne more biti niti govora! »Slovenska Unija« slejkoprej zasleduje tisti cilj, ki ga je poslanec Udržal na shodu v Chvojnu označil: Streti nemško hegemonijo!

Poparjeni Nemci. — Jeza na dr. Šusteršiča. — Liberalne želje.

Ljubljana, 21. okt. 1909.

Nemško časopisje ni nič kaj zadovoljno, ker se je morala mala vladna večnica udati »Slovenski Uniji« in odgoditi volitev zborničnega predsedstva na petek. Priznavajo, da ima »Slovenska Unija« ključ do položaja v rokah. Milo n. pr. stoka graška »Tagespost«, da so dejansko Čehi gospodarji parlamenta. Junija se je zaključilo zasedanje, ker je to zahteval Udržal. In zopet se je večina udala, ko je »Slovenska Unija« zahtevala, naj se odgodi

Volitev predsedstva. »Tagespost« stoka tako, da se nam smili, ko pripoveduje, da se polašča »Slovenska Unija« parlamentarnega vodstva, medtem ko je večina prešla, da se brani. Modra »Tagespost« svetuje Bienenrthu § 14. — absolutizem. »Grazer Volksblatt« pa piše: Zbornica nima nikake volje. Ivan Grozni — dr. Šusteršič je hotel, da se včeraj ne voli predsedstvo in obvlada zdaj položaj. Kramar je zastopal Ivanovo povelje in deloljubne stranke so se udale volji jugoslovanskega diktatorja. »Grazer Volksblatt« se jezi, ker voditelji »Slovenske Unije« molče o svojih načrtih in ker razven njih nihče ne zna, kaj prineslo bodoči dnevi. List nato nekoliko spletkari proti dr. Šusteršiču, češ, da izgublja svoj vpliv v »Slovenski Uniji«, napravi mu kompliment, da je tiran, a pove, da ga v »Slovenski Uniji« vsi upoštevajo, ali kakor »elegantno« piše »Grazer Volksblatt«, da so vsi pod njegovo knuto.

Velikega političnega konja je zajezdil »Narodni Dnevnik«. Bori se proti morebitni slovenski obstrukciji, ki je še ni. Končno pa stopica za »Narodom« in prevzema vlogo rablja. »Narod« odstavlja glavarja vojvodinje Kranjske pl. Sukljeta, štajerski liberalni »Dnevnik« v svoji ljubosumnosti na »Narod« seveda ne sme zaostati in odstavlja dr. Šusteršiča. Peča se s skrivnostno usodo »Narodne zveze« in mogočno zapiše: Naše odločno izraženo stališče je: obstoj »Narodne zveze« brez dr. Šusteršiča ali pa nič. Ker to zahteva »Narodni Dnevnik«, je gotovo kakor jesenski dan, da zdaj odstopi načelnik V. L. S., da odstopi načelnik kranjske S. L. S., da odloži dr. Šusteršič svoj državnozborni mandat, ker to hoče »Narodni Dnevnik«. Pri domišljavosti liberalcev se mora človek res držati za trebuh, da ne poči. Klanjamo se modrosti in nemnosti slovenskega liberalnega časopisa in opozarjamo na odstavek: »Zveza južnih Slavena«.

GOSPOSKA ZBORNICA

se je včeraj konstituirala. Predsednik je knez Windischgrätz. Danes ima gosposka zbornica zopet sejo.

MAZARSKA KOMEDIJA.

Sedanja ogrska kriza se že vlači liki morská kača ob pasjih duh skozi več mesecev. Včeraj bi se bila morala odločiti v kronskem svetu na Dunaju. Vsi ogrski ministri so bili navzoči. Pred kronskim svetom je bil Andrassy dolgo časa v avdijenci pri cesarju. Nekoliko pred eno uro popoldne je cesar otvoril kronski svet. Posvetovanje je trajalo pol ure. Cesar je izjavil željo, naj bi se nadalje sodelovale skupno koalicijske stranke. Cesar je zahteval, naj pove vsak minister svoje mnenje. Wekerle je želel, naj se mirno reši kriza. Cesar je opetovano želel, naj se po koaliciji doseže mir. Priporočal je to osebito Andrassyju, Košutu in Zichyju. Splošno se sodi, da se vladar odloči začetkom novembra. Sodi se, da se prično takoj pogajanja o rešitvi krize. Wekerle bo še precej časa vodil posle. Izključeno ni, da ostane sedanja vlada še 6 do 8 tednov na krmilu. Med tem se reši vprašanje, če se reši kriza po večini ali po manjšini. Sploh so pa Mazari uprizorili vso komedijo, da izsilijo od vladarja narodne koncesije na račun skupne armade.

KRALJ ALFONZ V STRAHU PRED ANARHISTI.

Londonski »Daily Chronicle« slika žalostne razmere v Madridu. Kralj je zelo pobit, ponoči ne spi in se brani zadostne hrane. Četudi je v Madridu vse mirno, vedo dobro poučeni krogi, da pripravljajo anarhisti vsa sredstva za maščevanje Ferrerjeve smrti. Ministri dobivajo vedno pisma, v katerih se jim grozi s smrtjo ter so vedno obdani z detektivji. Posebno je kritičen položaj v Barceloni, kjer se ne sme niti izgovoriti Ferrerjevega imena, da ni človek aretovan. Inozemski listi se na meji vračajo. Mnogo ljudi, pri katerih so našli stara Ferrerjeva pisma, so zaprli. Bombni atentati so na dnevnem redu.

S. K. S. Z.

Kurz.

Danes, v četrtek, 21. t. m., se začne socialni kurz in sicer v Zvezinih prostorih ob 8. zvečer. Ker je g. voditelj kurza, prof. Jarc obolel, začne danes kurz g. Terseglav in sicer se bo obravnavalo »Bistvo in razvoj modernega kapitalizma«, kar je predpogoj za umevanje sodobnih socialnih sistemov. Zeleti je, da našo socialno šolo somišljeniki marljivo posejajo.

Predavanja.

26. t. m., prihodnji torek, predava v prostorih »Zveze« v »Unionu« (Franciškanke ulice) dr. V. Pegan »Iz življenja hudodelcev«.

2. novembra, v torek, pa predava v »Zvezi« g. J. Kalan o »Jugoslovanski katoliški misli«.

Predavanja v »Zvezni« dvorani so za naše somišljenike skoroda obvezna. Ne smel bi izostati prav nobeden, če ni zadržan po res upoštevanja vrednem vzroku. Zvezina predavanja so prava šola za naše ljudi in so vsa tako zanimiva, da poleg pouka nudijo tudi zabave.

Torej v torkih na predavanja!

Dnevne novice.

+ **Krepka beseda slovenskega moža.** Danes nam je neki somišljenik poslal naročnico na »Slovenca« s pripombo: Greh se mi zdi po 17. oktobru čitati izposojenega »Slovenca«. Prosim pošljite ga mi! — To je prava beseda. Da bi 17. oktober pri vseh naših somišljenikih rodil tak sad! Ne čitajte samo »Slovenca«, ampak naročajte ga. Vsak naš somišljenik bodi naročnik »Slovenca«! To smatraj vsak za svojo častno strankarsko dolžnost!

+ **Poverjenike »Družbe sv. Mohorja«** nujno prosimo, da pred razdelitvijo knjig povedo ljudem, naj se spomnijo z darovi onih slovenskih bratov in sester, ki so v nevarnosti, da jih tujec potuji. Te slovenske duše, katere narodni naš nasprotnik poizkuša zvoditi v socialno demokracijo in v vsenemstvo ter jim tako ugrabiti vero in narodnost, so nam najbližje! Vsi Mohorjani naj se zato spominjajo z darovi naše narodne obrambe! Komur je dano večje blagostanje, naj da tudi večji dar! »Dar Mohorjanov« bodi prava narodna zbirka za našo narodno obrambo. Vsi ti darovi pa naj se pošiljajo v centralno blagajno naše narodne obrambe v Ljubljani (za sedaj na naslov upravnništva »Slovenca«), ki jih potem odstopi novemu narodnoobrambnemu društvu. Naj ne bo poverjenika »Družbe sv. Mohorja«, ki ne bi poslal večji ali manjši »Dar Mohorjanov«. Tudi člani in članice »Družbe sv. Mohorja« pomagajte z agitacijo med svojimi znanci, da bo ta »Dar Mohorjanov« kolikor mogoče velik!

+ **Naša socialna naobrazba.** Pod tem naslovom prinaša sarajevski »Hrvaški Dnevnik« od 18. t. m. daljši članek o gospodarski organizaciji kmetov v Bosni in Hercegovini ter o Slovencih, ki jih stavlja v zglede kot gospodarsko dobro organizirane. Poroča tudi o združenem tečaju, ki ga je ustanovila ljubljanska slovenska trg. šola ter pozivlja Hrvate, naj tudi oni pošiljajo svoje sinove v ta tečaj, da bodo sčasoma tudi Hrvati dobili sposobne voditelje gospodarskim zadrugam. Pravi, da bi bilo velike važnosti, ako bi šlo v to šolo nekoliko bistroumnih in za združno stvar navdušenih mladih ljudi. Poleg predpisane znanja bi si pridobili obširen vpogled v združno življenje, ker bi mogli na svoje oči preučiti bujni razvitke združne ideje pri Slovencih.

— **Liberalen shodek v Mokronogu.** Pretečeno nedeljo sta osrečila naš trg gospod dr. Oražen in strogi profesor g. Jug. Sklivala sta v gostilni pri »Stari pošti« shod, a doživela popolno blamažo. Udeležene tržane bi lahko seštel na prstih obeh rok, vse drugo je prišlo od Sv. Trojice in Rakovnika. Vseh skupaj jih ni bilo 50. Pa še te so nabobnali skupaj z največjo silo. Glavni bobnarji so bili Zupančič iz Rakovnika, Zajc iz Bistrice, Slaipali iz Mokronoga. Pri Sv. Trojici so se potili za ta shod oče prijatelji. Čudno je, da njegovo srce bije za liberalne ideje, da dela zoper kmeta, ko vendar živi od kmeta. Javno ga pozivljamo, da se odpove častni službi cerkvenega ključarja svetotrojiske cerkve, ker liberalizem je tudi zoper vero. Oražen je tožil, da se ni udeležila inteligencja shoda, in res sta shod obiskala samo dva uradnika, pa učiteljstvo od Svete Trojice. Nič čudnega, saj vsak pameten človek vidi, da se potaplja liberalna ladja. To pa moramo priznati, da sta govornika še precej dostojno nastopila, brez zabavljanja zoper vero. Oražen je obdeloval najbolj soc. delovanje, Jug pa politično delovanje umirajoče njihove stranke ter zabavljaj na duhovnike. Po obeh »pridigah« je izrazil liberalcem zaupanje ključavničar Kunstek. Stranka je lahko na to ponosna in bo pri tem zaupanju gotovo cvetoče propadala. Omeniti je tudi, da sta shoda se udeležila Fr. Kolenc in Žane Smrekar. Žalostno je le to, da sta oba gg. govornika morala priti peš v trg, da jima nihče ni ponudil voza, da so bili plakati za ta shod ponoči raz hiš odtrgani in da v našem kraju niso več tla za liberalizem. Čudno se nam pa zdi, da je gospod sodnijski adiunkt Zwitter začel liberalno politiko. Nikakor se ne spodobi, da je on načelnik pripravljalnega odbora za ustanovitev Sokola, da pohaja na liberalne shode. Sodnik naj bo nad strankami, naj miri in sodi. Liberalcem pa častitamo za pridobitev takih pristašev, kakor jih imajo sedaj v Mokronogu. Naša stranka jih ne mara. Majcnovo gostilničarko pa vprašamo, če bo še huda, ako bo naš gospod župnik pripravil romarjem kosilo v drugih gostilnah? To je zgodovina liberalne blamaže!

— **Požar.** Včeraj okrog 3. ure so Marjiti Ajstru v Novi vasi, župnija Velika

Dolina, zažgali hudobni sosese otroci hlev in skedenj. Zgoreli so možu vsi poljski pridelki in vsa krma. Ubogi ljudje in živina, s čim se bodo hranili čez zimo? Nesrečnež je bil le za malo vsoto zavarovan pri »Slaviji«; če mu bode zavarovalnica hitro izplačala zavarovalnino, bomo poročali. Zgorela bi bila vsa vas, če bi ne bila tovarniška požarna bramba takoj na pogorišču. Pri požaru se je pokazalo, da je neobhodno potrebno, da se bodo morali začeti delati vodnjaki; pomanjkanje vode je nekaj strašnega. Nesrečna Ajstruva družina je vsa boleha in siromašna in ima pri požaru škode nad 6000 K; uničena bode, če ji ne pridejo na pomoč dobri ljudje. Zato trkamo na usmiljena srca in prosimo, da bi darove pošiljali Janezu Gnejzda, župniku na Veliki Dolini, p. Jesenice ob Savi.

— **Duhovniki semiške dekanije** imajo svoj sestanek sodalitatis ss. Cordis Jesu v sredo, t. j. 27. oktobra, na Radovici. Začetek ob 11. uri popoldne.

— **Občni zbor »Podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju«** se vrši v soboto, dne 6. novembra t. l., ob 7. uri zvečer v hotelu »Kaiserin Elisabeth«, l. Weilburggasse, z naslednjim sporedom: Poročilo tajnikovo in blagajnikovo, poročilo preglednikov, volitve in slučajnosti. — Odbor.

— **Rennerjev zrakoplov** je imel včeraj na Dunaju srečen polet. Sukal se je jako spretno v višini 100 metrov. Glejalo ga je 150.000 oseb. Renner star je dejal, da gradi sedaj večji zrakoplov in da je sedanji njegov zrakoplov le mali model. Novi veliki zrakoplov, katerega sedaj gradi, bo dolg 100 metrov in bo imel take tehniške priprave, kakršnih nimajo dosedaj noben drug zrakoplov.

— **Več let je kradel drva** posestnik Franc Gruden iz Rogatca pri Želimljah končno so ga pa le zasačili. Danes je bil Fr. Gruden obsojen na teden dni zapora.

— **Promet z avtomobili.** 28. t. m. se vrši uradna poizkušna vožnja na avtomobilni črti Trst-Opatija. Otvoritev te črte bo 1. novembra.

— **Lepi kolesarji!** Minolo nedeljo se je vršila kolesarska tekma na progi Voloska-Reka-Trst. Zmagal je tržaški italijanski kolesarski klub, toda z uporabo skrajno vandalskega sredstva. Dognalo se je namreč, da so ti junaki, ki so se takoj pri odhodu z vsa silo zagnali naprej, potrevali po cesti za seboj risalne žebličke, ki so se potem udirali in pnevmatike sledečih kolesarjev. To je kultura!

— **»Vienac« — književni dnevnik.** Hrvaški listi poročajo, da se je združilo več hrvaških pisateljev z namenom, da prične s 1. novembrom letos izdajati »Vienac« kot književni dnevnik. List bo v prvi vrsti namenjen ljudstvu in bo razven leposlovnih del prinašal poučne članke ter v bogatem »Listku« kratko poročal o vseh važnih stvareh v kulturnem svetu. Urednik »Vienca« bo prof. dr. Rudolf Horvat.

— **Za hrvaško šolo na Reki.** 17. t. m. se je na Sušaku vršilo posvetovanje hrvaških rodoljubov, na čelu jim poslanec Barčič, kako oživotvoriti in vzdržati v Reki hrvaško šolo. Shod je izvolil odbor devet članov, ki naj zadevo vzame v roko.

— **Velike gradnje v Sarajevu.** V Sarajevu v kratkem razpišejo velika gradbena dela s takole proračunanimi stroški: obrtna šola 400.000 K, vojaška šola 400.000 K, sodna palača en milijon kron, poštno poslopje 7—800.000 K, kolodvor za ranžiranje vlakov pol milijona kron in novi kolodvor en milijon kron. Razven tega na pravilo hišo za stanovanja mohamedanskim duhovnikom s stroškom 3—400.000 kron.

— **Veliki darovi istrski družbi sv. Cirila in Metoda.** V zadnjem času je istrska (hrvaška) šolska družba prejela od »Hrv. narodne zajednice« v Severni Ameriki 4000 K, od mestne občine zagrebške 5000 kron in volilo dr. Ante Starčevića 2000 K skupaj tedaj 11.000 kron.

— **Graščino v Zalogu pri Moravčah** dosejaj last g. komerc. svetnika Povšet je kupil domačin g. Anton Pirnat, lastnik graščine Tustajn pri Moravčah za 62.000 kron. Prav tako, da se je ojunčil domačin, da se ne bo zopet kak tujec šopiril po naših gradovih. Gospod Pirnat je torej sedaj posestnik dveh graščin.

— **Ameriške vesti.** V torek, dne 28. septembra, je umrl v Brockwayu Janez Žumer. Pogreb se je vršil 1. oktobra. Zjutraj je daroval škof Jakob Trobec mašo za dušnico. Pokojnik je bil star 71 let in je že dalje časa bolehal. Rojen je bil v Gorjah na Gorenjskem ter se je pred 42. leti preselil v Ameriko, kjer zapušča ženo, štiri sinove in pet hčera. Dva sinova in štiri hčere so že poročeni. — Umrl je v Brockwayu tudi isti dan Jurij Kocijančič, v starosti 75 let. Pred 32 leti je prišel v Ameriko iz Gorj na Gorenjskem. Zapuščal ženo, tri hčere in nega sina. Drugi sin pa je še doma v Gorjah. Pogreba se je udeležilo mnogo rojakov. Tudi njemu jebral škof Trobec mašo za dušnico, ki ga je tudi med boleznijo večkrat obiskal. — V nedeljo, dne 12. septembra, je umrl v

Palisadi, državi Colorado, Franc Valenčinčič, doma iz Tolmina na Primorskem.

— **Zakon o počitku v trgovini in obrtu.** Vlada je izročila predsedništvu zbornice ponovno zakonsko predlogo glede trajanja delavnega časa in zapiranja prodajaln v trgovini in obrtu. Novi načrt predloge določa za pomožne delavce, ki so nameščeni v trgovinah in spediicijah nepretržni počitek 11 ur. Za voznike v spediicijah obrti ima trajati počitek najmanj 10 ur. Prodajalne se ima zapirati ob 8. uri, prodajalne jestvin ob 9. uri zvečer, ter imajo biti zaprte do 5. ure jutraj. Vendar so politične deželne oblasti pooblašene, da določijo v gotovih časovnih mejah zvečer bolj zgodnjo uro za zapiranje, a jutraj bolj pozno za odpiranje. Na sklep gosposke zbornice, po katerem bi določbe tega zakona ne veljale za zdravilišča v dobi sezone, se ozira nova predloga v toliko, da je vlada pooblašena, da postavi omenjene določbe, deloma ali popolnoma izven veljave v onih zdraviliščih, kjer je v večernih urah posebno živahen promet.

— **Davek od poslopij.** Vlada je predložila poslanski zbornici novo predlogo glede davka od poslopij. Zakonska predloga obseza najemniški in razredni davki.

— **Blagor lovcu.** Gospod Robert Zetter iz Gradca, sedaj na dopustu pri g. Vilarju v Dobu, je vjel 80to vidro. Prvo 79to na lovu g. Vilarja in 80to na lovu g. Franc Urbanca iz Ljubljane.

— **Priznal zločin in vendar oproščen pred sodiščem.** Pred porotnim sodiščem v Trstu se je pretekli ponedeljek zagovarjal 33letni Ivan Devetak radi uradnega poverjenja. Kot davčni eksekutor pri tržaškem finančnem ravnateljstvu je poveril preteklo leto meseca decembra 877 kron 5 h, ki jih je prejel od strank. V ponedeljkovi razpravi je popolnoma priznal poverjenje, ki ga je zagovarjal z mučnim položajem, v katerega je zašel vsled bolezn v družini. Porotniki so vprašanje krivde zanikali z 11 glasovi. Devetak je bil nato oproščen.

— **Umrli je v Celovcu gospa Julija Fischer,** rojena Hoffmann, vdova po c. kr. davkarju.

— **Policijsko-detektivsko šolo** so v Zagrebu ustanovili. Njen namen je sistematična strokovna in splošna izobrazba dektetivov.

— **Novo deželno blaznico** dobi Češka. Za nakup potrebnega prostora je določeni 650.000 K.

— **Zvezo hrvaških glasbenikov** snujejo v Zagrebu.

— **Ptičji lov na Kranjskem** se seveda ne da primerjati z onim v južni Evropi, na Laškem in Grškem, kjer polove vsako jesen in pomlad na milijone ptic selijk. Vzlic temu pa se ptičji lov na Kranjskem vrši toda več ali manj v obliki športa, pri čemer pa se ne gleda mnogo na to, če se ta ptičja vrsta sme loviti ali ne. S ptičjim lovom se pečajo zlasti v ljubljanski okolici, kjer se polovi mnogo ptičev pevcev, zlasti v času, ko se cipe love. Tozadevnih pritožb je še vedno dovolj in so oblastva že opetovano morala nastopiti z vso resnostjo, da se zatre za ptičji zarod tako nevarno početje. Ptica pevka je pač najbolj vesela, če prosto leta v svobodni naravi!

Štajerske novice.

Š Italijanski in nemški dijaki so se v Gradcu zopet začeli pretepavati. V torek ponoči so se znašli na Dietrichsteinovem trgu pijani in razburjeni, pa so se začeli hariti. — Nemcev je bilo manj in so bili neusmiljeno tepeni. Eden je bil celo ranjen in zdravnik je dognal, da je rana od noža. Klobuki in palice, ki so jih posamezniki izgubili v vročem boju, so dobili noge. Izginile so vse reči, dasi v trdni noči ni bilo drugega navzočega. Si je pač hotel kateri vzeti kako troje iz boja.

Š Strelji v brzovlak. V bližini Wildona je v nedeljo popoldan nekdo streljal na tržaški brzovlak. Krogla je zdrobila eno steklo na kupcuju, v katerem so sedeli štirje gospodi, med njimi g. dr. Bela Stuhc iz Ptuja. Na vso srečo ni bil nikdo ranjen.

Š Nadomestni rezervnik zblaznel. Iz Maribora poročajo: Včeraj so spravili v Gradec nadomestnega rezervnika Ijavica iz Goriškega, ker so se pojavili na njem znaki blaznosti.

Š Konzorcij hotela »Stadt Wien« v Celju je imel lani 66.000 K izgube. Enajst žirantov mora plačati to vsoto. Nemštvo v Celju je zares precej draga stvar! Koliko pa šele požre »Nemški dom«?

Ljubljanske novice.

lj Visok gost. Te dni se mud v Ljubljani zborni poveljnik general fzm. ekscelenca Grba iz Zagreba, ki si je ogledal ljubljanske zanimivosti.

lj Proti novemu mestnemu posojilu so se pritožili nemški volivci na podlagi § 62. obč. reda.

lj Nečuvana propalost in lopovstvo radikalnih dijakov. Clovek bi ne verjel, da so radikalci že tako globoko padli v

verskih stvarih, ako ne bi sam videl. Neki dijak — ime zamočim — iz gornje gimn. na l. drž. gimnaziji je pred svetim obhajilom pojedel celo žemljo, seveda se je polivalil najbrže tudi pred svojimi kolegi — potem pa pristopil k mizi Gospodovi. Resna beseda radikalcem! Če ste brezverci, bodite. Toda ne drznite si še kedaj na ta način žaliti najsvetejših čuvstev, poštenih kristjanov!

lj Zivela vrla rodoljubkinja, kliče »Slovenska dijaška zveza« preblagi gošpej A. Češnovar, Kolodvorske ulice, dasi je nabavila razglednice za »Obmejne Slovence« in razglednice »Slov. dij. zveze«. Poleg tega prodaja tudi kolek za Obmejne Slovence. Zeleti bi bilo, da bi jo posnemale tudi druge naše prodajalne v mestih in na deželi. Ziveli posnemovalci in pospeševalci narodne stvari!

lj Slovensko deželno gledališče v Ljubljani. Danes se poje drugi krasna opera »Madame Butterfly«. Opozarjamo na to predstavo, ker se potem ta opera odstavi za daljšo dobo z repertoira. Cene so danes navadne operne. Gledališče bo zakurjeno. — Jutri se poje četrti opereta »Dolarska princesa«. — V nedeljo popoldne ob pol 3. prvič izvirna ljudska igra »Strup«. Ta drama ima aktualno in zelo plemenito tendenco. Nanjo opozarjamo zlasti učiteljstvo in mladino. — Zvečer se uprizori prvič burka »Gospodična Josette« — moja žena.

lj Posvečevanje zvonov. V Samassovi livarni je posvetil pretekli teden mil. g. generalni vikar Flis 12 zvonov in sicer 7 za Koroško, 1 za Štajersko, 1 za Istro, 2 za Kranjsko in 1 za Bosno.

lj Poročena sta bila včeraj v stolnici g. Rudolf Rosš, trgovec v Kranju z gđ. Olgo Deu.

lj Stavbišča ob Dunajski in Franc Jožefovi cesti. Znano je, da si je mestna občina pridobila stavbišče ob Dunajski cesti od vojaške uprave v zameno. Na tem prostoru bo v kratkem času nastal nov del mesta. Na ogromnem stavbišču se bodo zidale skupine hiš v popolnoma modernem slogu. S stavbnim projektom V. Kubelke ob Franc Jožefovi cesti se je že pričelo. Tam se je podrlo velik del obzidja pri cesti in iznad tal mole že tri metre visoki zidovi nove stavbe. Preko celotnega stavbišča se bodo izpeljale tudi ceste, za kar bo ostal prostor prihranjen. Da je dobila mestna občina ta kos Ljubljane v svoje roke, je morala veliko žrtvovati. Kmalu se bo vršila kolavdacija novih stavb na Kodeljevih travnikih in potem se bo preselil vojaški oskrbovalni oddelek iz starega poslopja ob Dunajski cesti doli za Ljubljano.

lj Ruski kružok odpre tudi letos, kakor doslej, učne tečaje ruskega jezika. Poučeval bo dr. Ludovik Jenko prvi tečaj, konverzacijske večere bo pa vodila njegova gospa Terezina Mihajlovna Jenko. Kdor se želi učiti tega nam Slovencev tako potrebnega bratskega jezika, naj se zgłosi v ponedeljek, dne 25. t. m., ob pol 8. uri v mali dvorani mestnega doma. — Učne knjige je dobiti v društvu.

lj Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani naznanja, da je prihodnjo medeljo ob 10. uri v kapelici v Leonišču običajna letna sveta maša za društvenike. Pri maši poje nekaj članov trgovskega društva »Merkur«.

lj Izredni občni zbor »Slovenske Filharmonije« se vrši jutri, dne 22. oktobra, ob 8. uri zvečer v salonu hotela »Ilirija«, Kolodvorske ulice. Dnevni red: Volitev predsednika in odbora. — Prosi se čim večje, zanesljive udeležbe.

lj Šipo razbil. Ko je prišel včeraj popoldne delavec Janez Hribar iz Ružnika v Ranzingerjev kontor po dnevnik, so ga, ker je bil precej vinjen, odstranili ven. To ga je tako vjezilo, da je z neko sekirico zunaj udaril po šipi in jo razbil ter s tem napravil 300 kron škode. Bil je nato aretovan in deželnemu sodišču izročen.

Vsem cenjenim naročnikom, katerim je potekla naročnina, smo poslali položnice in naj blagovolijo po isti čim najpreje doposlati naročnino.

Na pomoč slovenski meji!

Za obmejne Slovence

so poslali:
430. Posojilnica Kranjska gora 20 K.
431. Šegula Francišek, kaplan v Laškem trgu, 20 K.
432. Mandelj Josip, deželni poslanec v Ljubljani, 20 K.

Nadalje so darovali: A. Čebulj, Jesenice, 8 K. — Krščansko izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trzinu 5 K 50 h.

Nadaljna pomoč je nujno potrebna. Zadnji čas je šlo za Slovence v Št. lj 4000 kron, za slovensko šolstvo na Koroškem 3000 K, za društvo »Kres« v Grad-

cu odposljemo 500 K, več drugih potreb je pa silno nujnih. Zato, somišljeniki in somišljenice, spominjajte se ob vsaki priliki našega narodnoobrambnega sklada, Vsak dan naj se množe darovi!

Telefonska in brzojavna poročila.

VOLITEV V GORIŠKIH SLOVENSKIH TRGIH.

Gorica, 21. oktobra. Dosedaj je znan izid iz šestih trgov, iz treh še manjka. Dobil je v Kanalu Fabian 54 glasov, Gabršček 31; v Boven Fabian 45, Gabršček 32; v Sežani Fabian 5, Gabršček 44; v Tolmini Fabian 63, Gabršček 53; v Kobaridu Fabian 1, Gabršček 64; v Ajdovščini Fabian 0, Gabršček 44; skupno Fabian 172, Gabršček 268. Manjkajo še izidi iz Križa, Komena in Nabrežine. Po teh podatkih je s precejšnjo težavo zmagal Gabršček, nikakor pa ne več s tako večino kot lani, ko je zmagal z večino 180 glasov. Letos se mu bo ta večina že za polovico zmanjšala.

SEJA »SLOVANSKE JEDNOTE«.

Dunaj, 21. oktobra. Danes je »Slovanska Jednota« imela zopet sejo, ki se je bavila z jutrišnjo volitvijo predsedstva. Sklenili so je, da »Slovanska Jednota« odja pri jutrišnji volitvi predsedstva prazne listke. Podpredsedniki bodo jutri izvoljeni dosedanj, izvzemši dr. Laginjo, na katerega mesto vsled kompromisa stopi poslanec Pogačnik. Jugoslovanski klub in »Slovanski klub« sta danes oba odobrila to kandidacijo. »Slovanska Jednota« je sklenila, da nobena vladna predloga, izvzemši socialno zavarovanje, brez prvega branja v zbornici ne sme v odseke. V »Slovanski Jednoti« zastopane stranke vložijo celo vrsto nujnih predlogov, ki so deloma obstrukijski, nekatere se pa vložijo vsled njihove aktuelnosti. To je nekaj kompromis med strankami »Slovanske Jednote«, katere, kakor znano, niso vse za skrajno obstrukcijo.

Dunaj, 21. oktobra. Uradni korespondenčni urad javlja, da se je v današnji seji »Slovanske Jednote«, ki se je vršila pod predsedstvom dr. Šusteršiča, doseglo glede taktičnega nastopa popolno soglasje. Posamezni klubi lahko stavijo aktualnim zadevam primerne nujne predloge.

SEJA NAČELNIKOV DRŽAVNOZBORSKIH KLUBOV.

Dunaj, 21. oktobra. Danes popoldne se pod predsedstvom starostnega predsednika Funkeja vrši seja načelnikov klubov v zadevi jutrišnjega konstituiranja parlamenta.

MAŽARI ZAHTEVAJO NARODNE KONCESIJE.

Budimpešta, 21. oktobra. Cesarjeva želja, ohraniti še dalje na vladi koalicijo, skoro gotovo ne bo izvršljiva. Glasilo neodvisne stranke odločno piše, da brez narodnih koncesij nobena stranka ne bo prevzela vlade in da brez narodnih koncesij mora izbruhniti boj med krono in mažarskim narodom.

Dunaj, 21. oktobra. Jako neprijetno vplivajo na avstrijske kroge vedne avdijske grofa Julija Andrassyja pri cesarju. Danes je bil grof Julij Andrassy pri cesarju zopet nad dve uri, nakar je imel daljši pogovor z Aerialthom. V javnosti se širijo glasovi, da vladar hoče vendarle privoliti Mažarom nekaj vojaških narodnostnih koncesij, da bo mogoče sestati se delegacijam in da nastane daljši mir med krono in Mažari. Vsled teh vesti so posebno krščanskosocialni krogi jako razburjeni. Glasilo kršč. soc. »Reichspost« danes poziva ministrskega predsednika Bienerttha, naj se izjavi, ako kaj ve o tem, kajti ako bi se Mažarom zopet dovolile kake narodnostne koncesije, je Bienertthovega ministrstva konec.

Budimpešta, 21. oktobra. Glasilo neodvisne stranke trdi, da se grofu Juliju Andrassyju še ni posrečilo dobiti od vladarja narodnostnih koncesij.

PREPOVEDAN SHOD ZA FERRERJA.

Ustje (nad Labo), 21. oktobra. Šocialnodemokratska stranka je sklicala za danes protestni shod proti usmrtni Ferrerja ter je povabila vse svobodomiselnne kroge k prireditvi. Okrajno glavarstvo pa je shod prepovedalo z ozirom na paragraf kazenskega zakona, ki prepoveduje odobrenje nepostavnih dejanj.

DEMISIJA SRBSKEGA MINISTRSTVA.

Belgrad, 21. oktobra. Justični minister Ribarac je podal svojo demisijo. Ob deseti uri popoldne se je vršil ministrski svet, da poda demisijo celokupnega ministrstva.

BOMBA V MONAKOVEM.

Monakovo, 21. oktobra. Na Burgstrasse se je razpočila bomba, ki je razdrla cesto in je demoliranih nekaj oken.

BITKA MED TURŠKIMI VOJAKI IN KURDI.

Carigrad, 21. oktobra. Po bitki blizu srbske meje med turškimi vojaki in Kurdi so Kurdi pobegnili preko meje v Srbijo in pustili na mestu 400 mrtvih.

SOCIALISTI GROZE ANGLEŠKEMU KRALJU Z RAZTOPILNIKOM.

London, 21. oktobra. Vodja socialistov Hardie je rekel včeraj na nekem zborovanju: Nadejam se, da ni res, da bi se kralj mešal v prepir, ki je nastal med obema zbornicama radi proračuna. Dokler je kralj izven strankarske politike, je neškodljiv. Kralj naj se ne meša v politiko; sicer bi utegnil romati z zbornico lordov vred v raztopilnik.

PREOBLIČENA POLICIJA V ŽENSKEM SAMOSTANU.

Peterburg, 21. oktobra. Iz Moskve se poroča, da je udrta velika tolpa v ženski samostan v bližini mesta Kaluge. Baje so bili preoblečeni policaji. Preiskali so vse celice, zlasti celico grofa Tolstoja. O uspehu te preiskave vlada popolna tajnost.

VARSTVENE PRIPRAVE ZA PRIHOD RUSKEGA CARJA.

Turin, 21. oktobra. Za prihod carja v Turin se vrše obsežne varstvene naprave. Ruski car je že na potu v Italijo, da obišče laškega kralja. V St. Remsu se je vršila hišna preiskava nekega trgovskega potnika. Aretirali so tri sumljive anarhiste in hišnega gospodara, ki jih je podpiral. Dospelo je 50 kraljevih kirazirjev in 500 karabinerjev za ojačenje garnizije. — Nedeljski koncert v Racconigi v čast carju bo vodil Mascagni.

ITALIJANSKI SOCIALISTI PROTI RUSKEMU CARJU.

Rim, 21. oktobra. Strankino vodstvo socialistov je izdalo oklic, ki so ga nalepili na vseh vogalih javnih poslopij. V tem oklicu soji: »Car Nikočaj, mogočni krvni pes, je tisočkrat bolj krvoželjen kot kralj Alfonz, ki je neodgovorno orožje španskih reakcionarjev in jezuitov.« Dalje se piše v tem oklicu, da se bodo na dan prihoda ruskega carja v Italijo vršila velika manifestacijska zborovanja, ki bodo izrazila »solidarnost italijanskega ljudstva proti krvoželjnemu tiranu«.

ZMEŠNJAVA NA ŠPANSKEM.

London, 21. oktobra. »Morning Leader« prinaša natančne podrobnosti o položaju v Barceloni. V mestu vlada namreč popolna anarhija. Atentati so na dnevnem redu. V zadnjih štirih dneh je eksploziralo v različnih delih mesta nič manj kot 27 bomb, vsled česar je bilo pet oseb ubitih in 20 ranjenih. V soboto je skušala velika množica udreti v trdnjavo Montjuich, da bi oprostila 150 jetnikov, ki so v preiskavi. Ponoč je bila vržena iz neke tolpe anarhistov bomba v trdnjavska vrata, ki se pa ni razletela. Napadalcji so zbežali.

Madrid, 21. oktobra. Današnja seja zbornice je bila jako burna. Ko je notranji minister grajal časopisje, je prišlo do ostrega nastopa med njim in senatorjem Moretom. Opozicija je divjala. Minister je rekel, da ostane na mestu, naj se še tako grozi z nasilstvi, javne izkaze opozicije pa bo preprečil. Vsled hrupa opozicije minister ni mogel končati svojega govora. Predsednik je moral sejo zaključiti.

Barcelona, 21. oktobra. Policija je izgnala 25 Francozov.

Madrid, 21. oktobra. V gledališču je bil kralj Alfonz izpiskan in je moral takoj zapustiti gledališče. Poslopja ministrov so strogo zastražena ker so anarhisti poizkusili poslopje ministrskega predsednika Maura zažgati. Maura dementira vesti o svojem nameravanem odstopu. Madrid je popolnoma ločen od ostale Evrope. Dovož tujih časopisov je prepovedan.

Izjava gospoda prof. dr. E. Knauerja, profesorja za porodništvo in ginekologijo na vseučilišču v Gradcu.

Gospodu I. Serravallo

Trst.

Rad Vam potrjujem, da sem bil zadovoljen z učinkom Vašega izdelka: Serravallovo Kina-vino z železom.

Gradec, 4. oktobra 1905.

E. Knauer.

Angleška bolezen

uniči zdravje Vašega otroka, ako ne vporabite takoj gotovega sredstva.

Scott-ova emulzija

obsega vse potrebne sestavine, da krepki kosti in jih obda s trdimi, zdravimi mišicami. Prednost Scott-ove emulzije, ki jo skrbni stariši popolnoma priznavajo, je ta, da jo mali dojenčki vsled prijetnega in sladkega okusa zelo radi vživajo. Celo ako otroci niti mleka ne prenesejo, prebavijo Scott-ovo emulzijo brez vsake težave.

Scott-ova emulzija

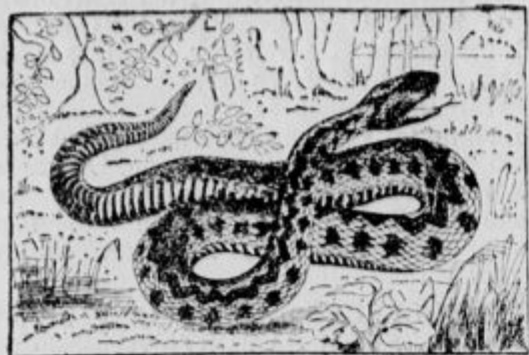
velja v vseh teh slučajih za neprekosno vzor-emulzijo.

Cena izvirni steklenici 2 K 50 vin.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Prizna le s to znambo — ribičem — kot garancijskim znakom SCOTT-ovega ravnatelj

U Lattermannovem drevoredu se nahaja od danes nadalje
menažerija z redkimi živalmi iz
vseh delov sveta.
Predstave vsak dan
ob 5. in 7. uri zvečer. Glavna predstava: boj
z medvedi in krmljenje v nedeljo in praznik
ob 11. in od 2. ure pop. vsako uro. Cene prostor-
om: I. 40 v, otroci 30 v; II. 30 v, otroci 20 v.

Na prodaj je novo zidana, pritlična
št. 142 v Novem
Vodmatu z ve-
likim vrtom. —

HIŠA

Pojasnila se dobijo ravnotam. 2971 2-1

Dr. EVGEN GALLATIA
bivši dolgoletni asistent porod. oddelka
ordinira od 10-11 in 2-4 ure

Išče se poštena in pripravna
stara 25—40 let
z malo varščino
za vodstvo
maleske obrti v Ljubljani. Vstop s 1. no-
vembrom t. l. Plača po dogovoru. — Več se
izve v trgovini Valvazorjev trg Ljubljana.

Krila za dame
gladka komad . K 1-40
pasasta „ „ 1-50
po vzorcu „ „ 1-60

pošilja proti povzetju tovarna za volneno
blago G. WEISSENSTEIN v Bystrém pri
Polický. 6 kril gre na 5 kg poštni zavoje.
Dolje pošilja čisto volnene nogovce par
po 90 v. in višje in čisto volnene žoke
par po 60 v. in višje. Vzorci na zahtevo,
neugajajoče se vzame nazaj. 2913 7-1

GOSPODIČNA

iz boljše hiše, večša slovenskega in nemškega
jezikov, strojepisja in knjigovodstva išče službe
v kako pisarno. praktikantinja.
Vstopi tudi kot
Prijazne ponudbe pod „Skromna zahteva“ poštni
predal 76, Ljubljana. 2918 3-1

Prav dobre vinske sode
z hrastovega lesa, nekaj skoro novih, od 200—400,
700, 1200, 3000, 5000 litrov proda po nizki ceni
Fran Cascio Ljubljana, Šelen-
burgove ulice 6.

Purani

prav lepi, kakih 250 glav, bodo od petka
do ponedeljka naprodaj na tukajšnjem trgu. 2925 1-1

Rojaki! Slovenke! Društva!
Spominjajte se z darovi Slo-
vencev v Št. Ilju!

**Steckenpferd-
lilijno-mlečno-milo.**
Najmilejše milo za kožo
kakor proti pegam!
Dobiva se povsod!

VINSKE SODE

iz hrastovega lesa, zdrave, močne 295 3-1
od litrov 56/65
100/120
200/220
600/800

nadalje 8 komadov prav močnih, zdravih hrastovih
sodov z vraticami v obsegu hlt. 36, 36, 39, 39, 40,
46 42 in 50 ima naprodaj po primerno nizki ceni
tvrdka M. Rosner & Co,
Ljubljana, poleg Koslerjeve pivovarne.

Stenografa in strojepisca
za Celje išče dr. Ivan Benkovič,
odvetnik v Brežicah (Štajersko).

Naznanilo in priporočilo.
Sl. občinstvu v Ljubljani in
po deželi vljudno naznanjava,
da sva najino
restavratorijo „pri Zlati kapljici“ Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
prenovila in notri do ceste razširila, tako, da stoji sedaj pet lepo oprav-
ljenih, svetlih in prijaznih prostorov cenjenim gostom v porabo v katere se pride
neposredno s ceste ali iz hiše in z dvorišča. Ena soba popolno zase je na raz-
pologo cenjenim gostom za vsakojaka zborovanja.
Tu se točijo pristna domača vina in izborna Reininghausovo
pivo. Dobivajo se ob vsakem času gorka in mrzla jedila ter od 9. ure
naprej tudi zajutrek. — Postrežba je točna. — Cene zmerne. 2921 3-1
Za mnogobrojni obisk se vljudno
priporočata
L. A. TRATNIK.

**INDRA-
TEA** najboljši in
najfinejši čaj

Stalno službo
knjigovodje ali korespondenta

v kakem večjem slovenskem podjetju ali zavodu
želi sprejeti mlad, vojašine prosti, oženjen mož,
absolvent trgovske šole, ki ima 14letno prakso ter
razpolaga z dolgoletnimi prima-spricavali. Vstop
mogoč 15. novembra ali 1. decembra t. l. Blago-
hotne ponudbe pod „Stalno 13227“ na upravnishvo
„Slovenca“. 2912 3-1

Marijin trg šte. 1.
**Največja zaloga najlinejših
barv**

za umetnike, od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne trde in
tekoče, tempore barve v tubah, pastelne barve.
Raznobarna kreda, Zlate in raznobarne bronze.
Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminium
v listih. Štampiljske barve. Oglje za risanje.
Raznobarne tinte in tuši. Silkarso platno in
papir. Paleta, škatlje za študije. Copiči za
umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši
slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji
ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične,
prstene in rudninske barve.

Priznana najboljša in najizdatnejša
oljate barve
za pleskarje, stavbne in pohišnene misarje
in hišne posesnike itd.

Adolf Hauptmann
Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega misarskega
lima
po najnižji ceni,
karbolineja
samo boljše vrste,

gipsa
alabastra in stukaturnega za podo-
barje in zidarje.
Ustanovljeno 1832.
Zahtevajte cenike!

Radi ogromne zaloge

prodajam že sedaj pod tovarniško ceno:

obleke, površnike, pelerine in zimske suknje za gospode in dečke;
jopice, paletote, mantile, pelerine, kostume, krila in bluže za
dame in deklice. — Velika izbira kožuhovinastih ali s kožuhovino
podloženih predmetov kakor: kratke, mestne in potne kožuhe
za gospode; jopice, boe, mufe in garniture za dame in deklice.

O. Bernatovič, Angleško skladišče oblek, Ljubljana, Mestni try 5.

Podružnice
Spljet, Celovec
in Trst
Delaška glavica
K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
sprejema vloge na knjižice in na te-
koči račun, ter je obrestuje po čistih 1/2 %
Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec
in Trst
Rezervni fond
K 300.000.